

Agendapunt 7.1 Wijzigen aanpak huishoudelijk afval

Reactie wethouder Johan van der Schoot n.a.v. eerste termijn

2 april 2020.

Eerst termijn fracties:

Groen Links:

GroenLinks dankt de ambtenaren voor het harde werk aan het nieuwe afvalbeleid. Dit is tijdens de podiumbijeenkomst van 13 februari 2020 duidelijk gebleken. Ook goed dat de verwachtingen met bureau De Afvalspiegel zijn afgestemd. Dat schept vertrouwen dat we de geschetste resultaten ook kunnen verwezenlijken.

GroenLinks heeft tijdens de opiniecommissie 20 juni 2019 duidelijk laten weten dat zij de scenario's onvoldoende vond omdat geen van de geschetste scenario's de doelstelling van 100 kg afval haalt. Dat vonden wij een kwalijke zaak en dat vinden wij nog steeds. Ook het combinatiescenario wat nu voorligt, haalt de landelijke doelstellingen niet. "Als we echt ons best doen, misschien net", zo was het antwoord tijdens de podiumbijeenkomst. Maar dat is voor GroenLinks niet genoeg. Over 5 jaar moet het restafval per inwoner naar 30 kg per jaar gedaald zijn. Daarvoor zijn drastische maatregelen nodig en dat zien wij, in het beleid zoals dat nu ter opiniëring voor ons ligt, te weinig. Onze verwachting is dan ook dat het nieuwe beleid weer op de schop moet, om de doelen in 2025 te verwezenlijken. Dat is wat GroenLinks betreft onwenselijk. *Graag horen wij van de portefeuillehouder of hij verwacht dat we met het nieuwe beleid wat nu voorligt, de doelen voor 2025 gaan halen.*

Tijdens de opiniecommissie van 20 juni 2019 hebben wij ook aangegeven dat wij graag combinatie scenario's uitgewerkt wilden zien. Nu is er een combinatie scenario uitgewerkt en dat is als een voldongen feit naar de pers is gecommuniceerd als ons nieuwe beleid. Wij hadden graag gezien dat meer voorstellen met een financiële onderbouwing in dit stuk aan ons voorgelegd waren. Het is tenslotte de afweging van de raad welk bedrag zij over hebben voor welk beoogd resultaat. Die kans is ons nu ontnomen. *Wij zouden dan ook graag horen of het mogelijk is om een overzicht te krijgen van de andere overwogen scenario's met een grove schatting van de vermindering in kilo's restafval en de financiële consequenties ervan per huishouden.*

Een van de scenario's die wij uitgewerkt willen zien, is diftar. In het huidige voorstel wordt deze financiële prikkel nu nog niet ingezet maar even achter de hand houden voor het geval het nieuwe beleid onvoldoende resultaat behaalt. Waarom we hier mee wachten terwijl we weten dat de 100 kg restafval niet gehaald gaat worden met het nieuwe beleid, is ons volkomen onduidelijk. Volgens de verwachting van bureau De Afvalspiegel levert diftar een verlaging van het kostenniveau, en daarmee een lager tarief per huishouden op, van € 2 à € 3 per jaar. Dit betekent dat wij de kosten voor onze inwoners nog iets kunnen drukken door op voorhand voor diftar te kiezen. In de commissie van 20 juni hebben wij ook gesproken over het beperken van de financiële pijn. Blijkbaar kan dat via diftar. Gelet op de best practices levert diftar ook het beoogde resultaat van 100 kg restafval per inwoner per jaar. *Wij horen dan ook graag van de portefeuillehouder waarom er wordt gewacht met het invoeren van diftar.*

In het huidige beleid is er weinig aandacht voor hoogbouw. In eerdere beantwoordingen bleek dat het percentage hoogbouw te laag is om iets te kunnen betekenen in afvalscheiding en dat hoogbouw al minder kilo's restafval produceert dan andere vormen van woningbouw. GroenLinks vindt het dan ook onacceptabel dat de bewoners van hoogbouw ineens een beperking krijgen van maximaal twee keer afval weggooien per week. In hoogbouw heb je geen mogelijkheid om je afval tijdelijk te bewaren. Je wilt er zo snel mogelijk van af. Het kan namelijk nergens anders heen, dan

in je huis. Dit zal voor veel bewoners van hoogbouw leiden tot stankoverlast. Dit is onwenselijk en onhygiënisch.

Wij zijn voorstander van de gft proef voor hoogbouw. Deze helpt om de afvalstromen minder vervuild te maken. Echter vinden wij het jammer dat de proef lang op zich laat wachten. Wij zouden dan ook graag horen waarom de proef niet al in juni kan starten en bij goed resultaat, gemeentebreed uitgerold kan worden gezamenlijk met de invoering van het nieuwe beleid. *Graag een reactie van de portefeuillehouder hierop.*

Tijdens het podium bleek dat gewogen inzamelen in ondergrondse containers voor hoogbouw, op dit moment financieel niet haalbaar is. *Wij zouden dan ook graag horen van de portefeuillehouder welke vormen van afval inzamelen bij hoogbouw er nog meer zijn onderzocht in aanloop naar het nieuwe afvalbeleid.*

Over een van de voorgestelde maatregelen uit het nieuwe beleid zijn wij wel tevreden. De papiercontainer is een mooie toevoeging aan ons huidige beleid. Het voorkomt het wegwaaien van papier als het aan de straat staat en hopelijk helpt het op die manier ook tegen papier als zwerfafval. Dit steunen wij van harte.

Tot slot: de angst dat er meer afval gedumpt gaat worden nu wij ons afvalbeleid aanscherpen is groot. Na aanleiding van de beantwoording van de portefeuillehouder over handhaving op zwerfafval tijdens de gezamenlijke bespreking van het VTH-plan in de commissie van 16 januari 2020, hebben wij een motie voorbereid hierover. Deze zullen wij indienen om een deel van die angst weg te nemen en als steuntje in de rug om afval in al haar vormen te doen afnemen.

PvdA:

De PvdA fractie geeft onderstaand de antwoorden op de in de opinie nota gestelde vragen.

Vraag 1.

De PvdA fractie heeft er moeite mee om de door het college voorgestelde voorkeursscenario te zien als de uitwerking van het zogenaamde scenario "Informerer = recycleren".

Dit is scenario 5 en dit scenario is een samenvoeging van scenario 1 "Een tandje meer"

(Optimaliseren huidige aanpak) en scenario 2 "Minder = Meer !" (Inzamelfrequentie restafval naar beneden -> meer gescheiden stromen), aangevuld met inzicht in gedrag en informatie geven over het resultaat. Zodat de burger zelf invloed kan hebben op de kosten die je betaalt voor afval.

De uitwerking van het college ziet de PvdA vooral als een keuze voor scenario 2.

De overige elementen zien wij maar mondjesmaat terug. Er komt wel een containermanagement systeem, maar in hoeverre dat nou echt gaat leiden tot inzicht voor de burgers valt nog te bezien. Wij zien de uitwerking van het college eigenlijk nog het meest als het voorstel dat wethouder van der Schoot vlak voor de gemeenteraadsverkiezingen voorlegde, om de inzamelfrequentie van restafval te verlagen van 1x per 3 weken naar 1x per 4 weken en als dat niet genoeg zou zijn aanvullend het volume van de container te verkleinen. In het voorstel dat nu voorligt gebeurt dat vanaf 1 januari 2021 beide gelijktijdig, met dien verstande dat het mogelijk is om in de 2e helft van dit jaar een gewenperiode in te laten gaan, door te inzamelfrequentie al vast te verlagen.

Dat gezegd hebbende, ziet de PvdA fractie wel de noodzaak om deze maatregelen door te voeren en wel zo snel mogelijk. De hoeveelheid restafval per inwoner per jaar is nog steeds veel te hoog en de landelijke doelstellingen worden bij lange na niet gehaald. Bovendien wordt het verwerken van restafval steeds duurder en lopen de kosten gigantisch uit de hand. De afvalstoffenheffing is niet meer kostendekkend. De tekorten over 2018 en 2019 konden nog opgevangen uit de reserves voor afvalverwerking en het te verwachten tekort van ca. 900.000 euro voor 2020 moet uit de algemene bedrijfsreserve worden afgedekt. Dit kan zo niet langer doorgaan. Dus er moet wel iets gebeuren. Daarom kan de PvdA fractie meegaan met de door het college voorgestelde uitwerking

van scenario 5. Met de volgende kanttekeningen:

- wij vinden dat er meer rekening moet worden gehouden met grote gezinnen, daar gaan wij in vraag 2 verder op in;
- wij vinden dat er betere faciliteiten moeten komen voor het scheiden van restafval voor bewoners van hoogbouw. Wij zouden graag zien dat er op veel meer plekken verschillende containers komen waar restafval, GFT en PMD wel gescheiden kunnen worden. Een pilot om dit voor GFT te doen is mooi, maar daar mag wat ons betreft wel wat meer ambitie worden getoond;
- wij willen het college vragen om na te gaan of er betere faciliteiten voor het inzamelen van incontinentiemateriaal kunnen komen.

Vraag 2.

De PvdA fractie is van mening dat voor de meeste gezinnen volstaan kan worden met een 140 liter minicontainer. Echter voor grote gezinnen kan dit onvoldoende zijn. Wij denken dan aan gezinnen vanaf 5 personen. Wij willen inderdaad voorstellen dat deze gezinnen de mogelijkheid krijgen om op aanvraag en tegen vergoeding een extra 140 liter minicontainer krijgen. Of indien het ophaalsysteem daar nog in voorziet, voor deze gezinnen de grote container van 240 liter te handhaven.

Vraag 3.

De PvdA fractie kan zich vinden in het nog dit jaar invoeren van een gewenperiode, waarbij de huidige containers (ook die van 240 liter) inderdaad in gebruik blijven. Wij denken dan aan de 2e helft van dit kalenderjaar, oftewel van 01 juli 2020 t/m 31 december 2020.

Vraag 4.

De PvdA fractie wil vasthouden aan het uitgangspunt dat de afvalstoffenheffing kostendekkend moet zijn.

Vraag 5.

Het opbouwen van een redelijke reserve heeft voor onze fractie op dit moment geen prioriteit, maar zou wellicht in beeld kunnen komen als de resultaten van het nieuwe afvalbeleid beter zijn dan nu verwacht wordt. De PvdA fractie wil echter niet dat voor het opbouwen van een reserve de afvalstoffenheffing nog verder verhoogd moet worden dan nu al het geval is.

Vraag 6.

De PvdA fractie vindt in ieder geval dat de huidige kwietscheldingsregeling in stand moet blijven. Wij zijn van mening dat aan dit uitgangspunt niet aan getornd mag worden. Hoe/waar dat in de stukken wordt benoemd, maakt voor onze fractie niet zo veel uit.

VVD:

1. Vindt u het voorgestelde voorkeursscenario de gewenste uitwerking van het door de Opiniecommissie op 20 juni 2019 meest gekozen scenario 'Informeren = recycleren'?

De VVD-fractie kan zich vinden in de uitwerking van dit scenario, door de uitwerking in het 4-2-2 (restafval, PBD, GFT) systeem. Ook zijn wij voorstander van de wenperiode, zodat niet alle maatregelen (minder ophalen en kleinere bak) tegelijk ingaan voor mensen.

Wel hebben we eerder al kunnen lezen in de vorige opinienota dat we met dit systeem de doelstellingen voor 2020 nog niet (helemaal) halen. De VVD fractie vraagt zich daarom af of het wel genoeg is, om voor deze uitwerking te kiezen. Lopen we niet achter de feiten aan? En is het dan nodig om over een jaar weer bij elkaar te komen en weer een nieuw systeem te kiezen? De doelstellingen worden immers alleen maar strenger. In de opinienota wordt de optie van diftar genoemd, die ingesteld zou kunnen worden wanneer de doelstellingen niet (voldoende) behaald worden. Aangezien we nu al weten dat de doelstellingen niet (voldoende) behaald worden, is het wellicht mogelijk om nu al de mogelijkheden van diftar te onderzoeken. Dit zou volgens ons

kunnen door het huidige voorstel uit te werken, dus te beginnen met de wenperiode en gelijktijdig de mogelijkheden en effecten van diftar te onderzoeken. De VVD fractie denkt dan bijvoorbeeld aan een systeem waarbij mensen een basistarief betalen, dat lager is dan het huidige voorstel en per extra lediging bijbetalen. Het liefst hebben we een afrekening per kilo maar als dit niet mogelijk is, dan kan er ook gewerkt worden met een variant waarbij een bedrag wordt betaald per lediging, waarbij de eerste x-aantal ledigingen per jaar in het standaard tarief zitten. Op die manier worden mensen gestimuleerd om hun grijze bak zo min mogelijk aan de weg te zetten, maar kan dit wel gebeuren, tegen extra betaling. Wij hopen dat deze financiële prikkel, dus lagere kosten als je minder restafval afgeeft, een beter resultaat geeft.

Een ander idee dat de VVD fractie graag wil delen is een verdere uitwerking van het informeren-gedeelte. Wij horen om ons heen dat niet iedereen weet welke afvalstromen in welke bak moeten. Voor een aantal afvalstromen moeten mensen zelfs helemaal naar de milieustraat rijden. Iemand met veel afval zal dit vaker doen en heel normaal vinden, echter iemand die dit bijna nooit heeft, rijdt niet vaak naar de milieustraat. Wellicht is het mogelijk om met een mobiele milieustraat door wijken te rijden, waarbij mensen kleine hoeveelheden afval kwijtkunnen. Denk hier bijvoorbeeld aan lege batterijen, blikjes verf, een versleten kussen of een kapotte telefoon. Deze zaken zullen anders vaak in de grijze bak belanden waar ze niet altijd terecht horen. Voor veel zaken kunnen mensen ook bij bijvoorbeeld supermarkten terecht alleen gebeurt dit niet altijd.

2. Kan worden volstaan met een minicontainer voor restafval van 140 liter met de voorgestelde ophaalfrequentie? Of vindt u dat bv grote gezinnen (meer dan zes personen) op aanvraag tegen vergoeding een extra minicontainer moeten kunnen krijgen?

De 140 liter bak moet de standaard worden, i.c.m. de nieuwe frequentie. Een eventuele extra bak (niet-medisch) moet altijd tegen een extra vergoeding zijn, die ook kostendekkend is. Echter vinden wij de grens van meer dan zes personen lastig. Iedereen moet (beter) scheiden, ook grote(re) gezinnen, alleen is het lastig om een grens te trekken wanneer een gezin groot genoeg is. We willen voorkomen dat mensen met een tweepersoonsgezin simpelweg een extra bak kopen en niet scheiden alleen is een gezin van 7 personen ook aan de grote kant. Wellicht is het mogelijk om, op aanvraag, een tweede bak te krijgen bij een gezin dat minimaal 5 personen kent?

3. Vindt u het wenselijk nog dit jaar zo snel mogelijk het nieuwe systeem te introduceren in de vorm van de voorgestelde wenperiode van een half jaar?

Ja. De kosten lopen op en we moeten snel iets doen. Wat de VVD-fractie betreft beginnen we zo snel mogelijk met het nieuwe systeem.

4. Vindt u dat wij moeten vasthouden aan het uitgangspunt dat het afvalstoffentarief kostendekkend moet zijn?

De VVD Oss is hier voorstander van. Kosten voor afvalinzameling komen uit de afvalstoffenheffing en niet uit andere middelen.

5. Vindt u dat wij een redelijke reserve moeten opbouwen zoals wordt voorgesteld?

Hier is de VVD fractie ook een voorstander van. Zoals in de opinienota staat: 'Bij een degelijke bedrijfsvoering hoort een adequate reserve om prijschommelingen en incidentele kosten op te kunnen vangen.' Dit ondersteunen wij, zeker gezien de VANG-doelstellingen, die ook steeds scherper en strenger lijken te worden.

6. Vindt u dat de kwijscheldingsregeling op de gebruikelijke wijze ten laste moet blijven komen van het tarief Afvalstoffenheffing maar wel afzonderlijk in de stukken moet worden benoemd?

De kwijscheldingsregeling is een uitvoering van het minimabeleid. Aan de ene kant zou je kunnen zeggen dat het niet uitmaakt uit welk potje het geldbedrag (van afgrond €465.000) komt, aan de andere kant maakt het wel uit waarvandaan de middelen komen. De afvalstoffenheffing is een heffing die maximaal kostendekkend mag zijn, een gemeente mag er geen extra geld mee verdienen. Doordat we nu een deel van het minimabeleid uitvoeren, door middel van de afvalstoffenheffing, is deze dus hoger dan nodig is voor het ophalen van afval. De VVD fractie is er voorstander van om dit over te plaatsen naar het minimabeleid en het geld daarvandaan te halen en niet meer uit de afvalstoffenheffing. De regeling kan dan op dezelfde manier uitgevoerd worden, echter is het transparanter uit welke pot het komt en waar dit geld vandaan komt.

D66:

D66 erkent de noodzaak om de stroom restafval drastisch te verminderen. Dat heeft (zoals nadrukkelijk in de stukken staat) een grote financiële reden (restafval is voor ons als gemeente steeds duurder) maar ook een milieutechnische reden. Afval als grondstofsoort is de eerste en laatste schakel in een circulaire economie. Een gedachte die D66 voorstaat omdat steeds duidelijker wordt dat we onze aarde uitputten. Elke stap die we nemen om de circulaire economie vorm te geven moeten we nu aanpakken dat telt voor afval, hernieuwbare warmte en voor de circulaire landbouw.

In de vorige opiniecommissie is een duidelijke keuze gemaakt m.b.t. de te zetten stappen. D66 in het plan wat nu voorligt een voldoende adequate uitwerking van de voorgestelde scenario's. Ja, de keuzes die nu worden gemaakt zullen voor sommige inwoners even wennen zijn of misschien gewoon heel erg vervelend, maar dat telt voor ons ook. Ook voor ons worden duidelijk de teugels aangetrokken. Ikzelf zal het bijvoorbeeld zeker gaan merken als ik mijn restafval nog maar 2x per week in een ondergrondse container mag gooien, en ook de leden van D66 (zichtbaar actief of minder zichtbaar actief) zullen door de wijzigingen geraakt worden en wellicht ongemak gaan ervaren. Echter, na goed overleg met collega's in Uden zijn wij ervan overtuigd dat we niks onredelijks vragen van onze inwoners. We gaan ervan uit dat n.a.v. deze discussie het bewustzijn van de afvalstromen bij onze inwoners juist zal vergroten (en de stroom restafval daarmee zal afnemen).

In een meer normale situatie zou D66 graag met u puntsgewijs het plan doorlopen. Echter, deze situatie vraagt om een beknopter schrijven dan de commissie van mij gewend is, de fractie van D66 is altijd bereikbaar voor aanvullend commentaar.

Wij vragen u ter opiniering het volgende:

1. Vindt u het voorgestelde voorkeursscenario de gewenste uitwerking van het door de Opiniecommissie op 20 juni 2019 meest gekozen scenario 'Informereren = recycleren'?
Ja, zie voor verdere uitwerking de volgende bladzijde,
2. Kan worden volstaan met een minicontainer voor restafval van 140 liter met de voorgestelde ophaalfrequentie? Of vindt u dat bv grote gezinnen (meer dan zes personen) op aanvraag tegen vergoeding een extra minicontainer moeten kunnen krijgen?
Grote gezinnen moeten een extra minicontainer kunnen krijgen. D66 schat niet in dat dit veel gezinnen zullen zijn. Voor D66 dienen de extra kosten dan ook te worden verrekend in het algemene tarief.
3. Vindt u het wenselijk nog dit jaar zo snel mogelijk het nieuwe systeem te introduceren in de vorm van de voorgestelde wenperiode van een half jaar?
Er zijn voldoende prikkels (financieel, duurzaamheid) om ons afvalstelsel op korte termijn te herzien. Dus wij staan een zo snel mogelijke introductie voor.
4. Vindt u dat wij moeten vasthouden aan het uitgangspunt dat het afvalstoffentarief kostendekkend moet zijn?
Ja, inclusief een reserve om schommelingen op te bouwen.

5. Vindt u dat wij een redelijke reserve moeten opbouwen zoals wordt voorgesteld?

Ja, het exacte bedrag van deze reserve zien wij in de adviescommissie graag uitgewerkt.

6. Vindt u dat de kwietscheldingsregeling op de gebruikelijke wijze ten laste moet blijven komen van het tarief Afvalstoffenheffing maar wel afzonderlijk in de stukken moet worden benoemd?

Wij wachten het voorstel van de wethouder in de adviescommissie af

Positief in het nieuwe plan:

- 4 wekelijks inzamelen van restafval met een 140 liter minicontainer voor iedereen;
- Maandelijks inzamelen van oud papier en karton met een minicontainer (inwoners hebben keuze tussen 240 liter en 140 liter minicontainer)

Negatief in het nieuwe plan

- 2 wekelijks inzamelen van zakken PBD-afval;
*D66 zou graag zien dat deze wekelijk opgehaald worden. Oss heeft, anders dan de gemeente Uden een groot buitengebied en niet voor iedereen is een inzamelpunt dichtbij en niet iedereen is even mobiel. Ook is het zo dat aan de PMD zakken nare geurtjes kunnen kleven. D66 Zou graag van de wethouder horen wat hier de consequenties van zouden zijn, zowel financieel als m.b.t. de afvalstroom.
Kan de wethouder hierop antwoorden Als deze cijfers bekend zijn zouden wij ook graag van de andere fracties horen hoe zij hier naar kijken.*
- 2 wekelijks inzamelen van GFT-afval met een minicontainer (inwoners hebben keuze tussen 240 liter en 140 liter minicontainer);
*In Uden blijkt dat in de wintermaanden de ophaalfrequentie omlaag kan.
Hoe kijkt de wethouder hiernaar?
Oss kent al de regeling dat men in de zomer/lente maanden de gemeente kan bellen om " extra op te halen", blijft deze regeling bestaan.*
- Het aantal inwerpen in de ondergrondse container voor restafval bij hoogbouw te limiteren op maximaal 2 per week
*De wethouder spreekt hier over restafval wat in de ondergrondse container wordt gegooid.
Waar baseert de wethouder dit op? Immers, men kan met gemak PMD of papier in de ondergrondse container gooien.
Los van dit bovenstaande gegeven wil D66 aan de wethouder vragen of een tussenoplossing mogelijk is al dan niet d.m.v. bijbetaling (pas op naam gekoppeld aan een factuursysteem of door vooraf een de afvalpas " op te waarderen" .
D66 verneemt graag van de overige fracties hoe zij hier naar kijken.*

Verder heeft D66 nog de volgende vragen:

- 1) Blijft het oud papier opgehaald worden door vrijwilligers?
- 2) Zijn de introductie van enerzijds de nieuwe containers en anderzijds het nieuwe containermanagementsysteem op een manier een voorbode op de introductie van DIFTAR? D66 wil uitdrukkelijk meegeven dat de introductie van DIFTAR voor laagbouw op dit moment voor D66 geen optie is.
- 3) In de stukken leest D66 nergens hoe de communicatie gaat verlopen.
Hoe kijkt de wethouder naar het plan om een Afval ABC bij te voegen met (noem maar een getal) 150 van de meest voorkomende producten in een huishouden? Zodat men in het afval ABC " zak chips", " theezakje", meteen terug kan zoeken (Wethouder, doe dit nou niet alleen per app maar geef de mensen ook een leuk en grafisch aantrekkelijk boekje)
- 4) Uit de eerste evaluatie in Uden blijkt dat de restroom luiers en incontinentiemateriaal beter gescheiden kan worden dan nu het geval is.
Dit heeft D66 steeds ook aangegeven. Hoe gaat de wethouder erop sturen dat deze afvalstroom een optimaal efficiënte separate afvalstroom wordt?
(D66 wil u meegeven dat kinderdagverblijven niet altijd geopend zijn, en voor ouderen

speelt er toch een schaamte drempel om incontinentiemateriaal bij kinderdagverblijven in te leveren.

- 5) In de stukken leest D66 niet wanneer de evaluatie staat gepland, wanneer staat deze gepland?
- 6) Hoe staat het gesprek m.b.t. de nascheiding van afval.
In de stukken staat:
"Lessen van elders leren ons dat voor een succesvolle aanpak voldoende massa en een uniforme wijze van inzamelen van de deelnemende gemeenten noodzakelijk is. Als blijkt dat hier in de regio voldoende animo voor is, dan nog zal het enkele jaren duren voordat een systeem van nascheiding kan functioneren"
D66 wil graag van de wethouder weten hoe het staat met deze voorwaarden?
- 7) Een deel van deze besluitvorming is financieel van aard.
D66 heeft dan ook de rapportage opgevraagd van de milieustraat als aanvulling op dit stuk. Deze heeft D66 echter nog niet ontvangen.
D66 is van mening dat ook de milieustraat kostendekkend moet zijn (al dan niet indirect via de afvalstoffenheffing). Ziet de wethouder kans deze alsnog aan D66 toe te sturen
D66 wil graag inzicht in het budget, gerealiseerd resultaat (afgelopen 3 jaar) en verwacht Resultaat. Immers, we moeten nu een keuze maken die op lange termijn ingrijpt op ons afvalbeleid dan dienen we ook naar de milieustraat te kijken.
- 8) Hoe gaat de wethouder in de toekomst om met rondslingerend vuil bij ondergrondse containers
of winkelcentra? Komt er bijvoorbeeld cameratoezicht?

CDA:

Het CDA is van mening dat we voor een serieuze opgave staan waarbij niet alleen de afvalverwerking elk jaar duurder wordt maar er ook landelijke doelstellingen zijn opgelegd.

Om zowel de kosten in de hand te houden alsmede de landelijke doelstelling te halen denken wij dat het voor liggende voorkeursscenario van de opiniecommissie een goede stap in de juiste richting is alleen niet voldoende is en vanuit deze gedachte is het CDA dan ook van mening dat er nu reeds voor een scenario van DIFTAR voor restafval moet worden gekozen.

Dit scenario is tevens uitgangspunt bij beantwoording van de voorgelegde vragen.

1. Vindt u het voorgestelde voorkeursscenario de gewenste uitwerking van het door de Opiniecommissie op 20 juni 2019 meest gekozen scenario "Informeren = recycleren"?

Informeren is zeer belangrijk. Navraag bij onze inwoners leert ons dat veel mensen gewoonweg niet weten wat er wel en niet in de grijze container mag. Informeren lijkt dan ook automatisch tot recycleren.

Het CDA is wel van mening dat dit niet voldoende is en dat zowel de verantwoordelijkheid als de kosten bij de gebruiker moeten worden neergelegd. Dit kan door de invoering van Diftar.

Juiste informatie verstrekking is hierbij nog steeds noodzaak.

Wel is het CDA van mening dat bij de invoering van Diftar de verstrekking van een blauwe container voor papier moet worden heroverwogen.

De huidige markt voor oud papier is nauwelijks kostendekkend. Navraag binnen de papier en kartonnage industrie leert dat het vooral gaat om kwaliteit van de oud papierstroom. Zolang deze van een hoge kwaliteit, dat wil zeggen, zo min mogelijk vervuiling (<2.5%), dan is een positieve opbrengst reëel.

Echter, ervaring leert dat bij gemeenten die een Diftar systeem in combinatie met blauwe containers voor papier hebben ingevoerd de vervuiling groter is en wordt.

Hierdoor hebben deze gemeenten te maken met:

1. Lagere opbrengsten (hoe hoger de vervuilingsgraat, hoe lager de opbrengst)
2. Kosten zullen in rekening worden gebracht voor na-scheiding van oud papier

Dit wil het CDA voorkomen, zeker in de wetenschap dat afvalverwerking elk jaar duurder wordt.

De investering die gemoeid is met blauwe containers kan ingezet worden voor het chippen van de nieuwe grijze containers voor de invoering van Diftar.

Het invoeren van blauwe containers geeft tevens een druk op ons subsidiebeleid naar de verenigingen die nu het papier ophalen. Ook dit is een aspect waar we niet aan voorbij mogen gaan. De verenigingen hebben deze subsidie nodig en zullen dan op een andere wijze een beroep doen op gemeentelijke gelden.

2. Kan worden volstaan met een minicontainer voor restafval van 140 liter met de voorgestelde ophaalfrequentie?

Deze vraag is minder relevant indien we overgaan naar een Diftar systeem. Immers de gebruiker betaald per kilo restafval. Het behouden van de 240 liter container wordt door vele inwoners als wenselijk ervaren. Bij Diftar en een reële vergoeding voor deze 240 liter container zou dit volgens het CDA mogelijk moeten zijn.

Wel moet goed gekeken worden naar de inzameling bij hoogbouw en bijvoorbeeld in het stadscentrum. Hier zal eveneens een uitvoerbaar systeem van "de gebruiker betaald" moeten worden ingevoerd.

3. Vind u het wenselijk dat nog dit jaar zo snel mogelijk het nieuwe systeem te introduceren in de vorm van de voorgestelde wenperiode van een half jaar?

Ja, zoals gezegd wordt de afvalverwerking elk jaar duurder. Dit moeten we proberen te voorkomen. Bovendien ligt de deadline voor de van overheidswege opgelegde doelstellingen in de zeer nabije toekomst. We kunnen geen tijd verloren laten gaan.

4. Vindt u dat wij moeten vasthouden aan het uitgangspunt dat het afvalstoffentarief kostendekkend moet zijn?

Ja, in beginsel moet het tarief kostendekkend zijn. Dit kan ook op eerlijke manier door invoering van Diftar.

Ook hier vragen wij ons af hoe er wordt omgegaan met het subsidiebeleid voor de ophalers van oud papier en hoe we deze subsidie in het kader van ons afvalbeleid en begroting feitelijk moeten zien.

5. Vindt u dat wij een redelijke reserve moeten opbouwen zoals wordt voorgesteld?

Diftar zou in beginsel moeten zorgen voor een dekkende begroting. Het opbouwen van een verdere reserve is enkel nodig indien we voorzien dat we ondanks de invoering van dit systeem de landelijk opgelegde doelstellingen niet gaan halen en we hierdoor extra kosten krijgen.

6. Vindt u dat de kwijtscheldingsregeling op de gebruikelijke wijze ten laste moet blijven komen van het tarief Afvalstoffenheffing maar wel afzonderlijk in de stukken moet worden benoemd.

De kwijtscheldingsregeling is een belangrijk sociaal maatschappelijk instrument. Echter iedere burger heeft zijn eigen verantwoordelijkheid. Het moet niet zo zijn dat onze inwoners die van deze regeling gebruik maken de mogelijkheid hebben meer (rest)afval te produceren. Met de invoering van Diftar kunnen hier kwantitatieve grenzen wordt opgelegd, mits reëel zodat ook dit past binnen het afvalbeleid.

Afzonderlijke benoeming in de stukken is wat het CDA enkel nodig indien dit vanuit de begroting wenselijk is en er op geen andere wijze dit duidelijk kan worden gemaakt.

VDG:

*1. Vindt u het voorgestelde voorkeursscenario de gewenste uitwerking van het door de
Opiniecommissie op 20 juni 2019 meest gekozen scenario 'Informeren = recycleren'?*

Het voorgestelde voorkeursscenario is een stap in de goede richting, maar gaat wat VDG betreft voor zowel het onderdeel informeren als het onderdeel recycleren niet ver genoeg.

Informatie zou niet over de wijk of de straat moeten gaan, maar over de burger zelf en dan is niet alleen het aantal ledigingen relevant, maar ook het aantal kilo's. Dat is immers waar onze doelstelling ligt.

Nascheiding blijkt duurder en niet voor alle afvalstromen geschikt, we ontkomen derhalve niet aan scheiding bij de bron. In het collegevoorstel wordt voor hoogbouw niet gekozen voor scheiding van GFT en restafval. Ons advies is om ook hier te scheiden.

In het collegevoorstel ontbreken instrumenten om huishoudens die goed scheiden te belonen. De enige parameters waarmee gestuurd kunnen worden zijn ophaalfrequentie, inhoud container en hoogte jaarlijkse afvalstoffenheffing.

Waar we aan de kostenkant te maken hebben met een deel aan vaste kosten en een deel aan variabele kosten, bestaat de opbrengstenkant vrijwel uitsluitend uit vaste opbrengsten. Vroeg of laat gaat dit schuren en ontstaat er een overschot of tekort.

Wij verzoeken het college om in de verdere uitwerking te onderzoeken welke instrumenten nog meer kunnen worden aangewend en die dan ook in de nieuwe aanpak mee te nemen. Dit om huishoudens die goed scheiden te belonen, er dient een grotere financiële differentiatie te zijn tussen huishoudens die goed scheiden en tussen huishoudens die hierin achterblijven. Maar ook om te voorkomen dat we onnodig kosten maken en we over 2 of 3 jaar opnieuw onze aanpak moeten wijzigen. We hebben namelijk nog behoorlijk veel stappen te maken. Over 5 jaar is de doelstelling **30 kilo** per persoon per jaar, terwijl we nu op **190 kilo** zitten.

In het collegevoorstel wordt voorgesteld om per 1 januari de inzameling van papier door middel van containers te laten plaatsvinden. In de podiumbijeenkomst is door een spreker verzocht om invoering hiervan niet per 1 januari maar later te laten plaatsvinden. VDG stelt voor om een container voor papier vooralsnog niet in te voeren. Zelfs de container van 240 liter is in veel gevallen niet toereikend en daarnaast heeft niet iedereen plaats voor een extra container.

In het collegevoorstel is naar onze mening de stroom 'restafval' via het duurzaamheidsplein onderbelicht. Wij begrijpen dat hier nog behoorlijk restafval wordt aangeboden. Ook daar zal bijsturing op moeten plaatsvinden om de landelijke doelstelling over 5 jaar te kunnen halen.

2. Kan worden volstaan met een minicontainer voor restafval van 140 liter met de voorgestelde ophaalfrequentie? Of vindt u dat bv grote gezinnen (meer dan zes personen) op aanvraag tegen vergoeding een extra minicontainer moeten kunnen krijgen?

Waarom is het niet mogelijk om (tegen extra betaling) een 240 liter container te behouden? Voor GFT bestaat deze mogelijkheid immers ook.

3. Vindt u het wenselijk nog dit jaar zo snel mogelijk het nieuwe systeem te introduceren in de vorm van de voorgestelde wenperiode van een half jaar?

Ja, dat is zeker wenselijk.

Wij kunnen ons voorstellen dat door inbreng van fracties en de huidige situatie rondom besluitvorming het complete voorstel niet klaar is voor de komende adviescommissie. In dat geval is het voorstel om in ieder geval de wijziging van de frequentie per 1 juli toch doorgang te laten vinden en de voorbereidingen hiervoor nu al te starten.

4. Vindt u dat wij moeten vasthouden aan het uitgangspunt dat het afvalstoffentarief kostendekkend moet zijn ?

Ja, maar uiteraard met een zo laag mogelijk tarief en daarbij ook niet schromen om 'outside the box' te denken.

Bijvoorbeeld door de vraag te stellen of uitbesteding of verdergaande samenwerking met een andere gemeente tot nog lagere tarieven kan leiden.

5. Vindt u dat wij een redelijke reserve moeten opbouwen zoals wordt voorgesteld?

Ja, akkoord met de toeslag van EUR 4 voor opbouw van de reserve.

6. Vindt u dat de kwietscheldingsregeling op de gebruikelijke wijze ten laste moet blijven komen van het tarief Afvalstoffenheffing maar wel afzonderlijk in de stukken moet worden benoemd?

Ja.

SP:

Het door de Ossenaren aangeboden afval is te slecht gescheiden: Er wordt te veel restafval aangeboden waarin veel materialen zitten die in andere afvalstromen thuishoren. Ook in de andere afvalstromen zoals PMD en GFT komen verkeerde materialen terecht.

Deze situatie is onwenselijk vanuit het oogpunt van milieu en het levert een grote kostenpost op voor inwoners en gemeente. Verandering van het systeem voor het inzamelen van huishoudelijk afval ligt voor de hand.

1. Vindt u het voorgestelde voorkeursscenario de gewenste uitwerking van het door de opiniecommissie op 20 juni 2019 meest gekozen scenario 'Informereren = recycleren'?

De voorgestelde maatregelen sluiten maar ten dele aan bij dit scenario. De verstrekte informatie is in de praktijk niet voor iedereen vanzelfsprekend. Om alle inwoners zoveel mogelijk op één lijn te krijgen moeten ook degenen die de taal onvoldoende beheersen duidelijk worden wat van hen wordt gevraagd. Het is bijvoorbeeld voor veel mensen onduidelijk wat wel en niet in de PMD zakken mag. Afhankelijk van de gemaakte afspraken met de verpakkingindustrie verandert het toegestane plastic voor de PMD zakken nogal eens. Dat werkt het begrip voor en het meewerken aan afvalscheiding niet in de hand. Hier ligt een grote uitdaging voor de gemeente om de informatie voor iedereen eenduidig en begrijpelijk te maken.

Dezelfde situatie is van toepassing op het gft afval. Maak voor iedereen duidelijk wat wel en niet bij het gft-afval hoort.

Een extra container voor papier is goed voor het efficiënt ophalen. Je krijgt hiermee waarschijnlijk een schoner product en voor het ophalen Arbo-technisch beter. Je hoort echter nu al mensen klagen: "weer een container erbij, waar moet ik die laten". Veel mensen hebben weinig ruimte en weten niet waar ze de container kwijt moeten. Nu zie je in veel brandgangen en achterom paadjes containers staan en volle PMD zakken liggen. Dit is een onwenselijke, maar wel begrijpelijke situatie. De vraag is of plaatsing van afvalcontainers en PMD zakken daar wel mag.

2. Kan worden volstaan met een minicontainer voor restafval van 140 liter met de voorgestelde ophaalfrequentie? Of vindt u dat bv grote gezinnen (meer dan zes personen) op aanvraag tegen vergoeding een extra minicontainer moeten kunnen krijgen?

Een 140 liter container moet in principe groot genoeg zijn voor het restafval. Een kanttekening is op zijn plaats voor het afvoeren van luiers en incontinentieafval. Bij voorkeur wordt dit apart ingezameld. Dat vereist een goed systeem voor het kunnen aanleveren van dit afval zonder dat onze inwoners veelvuldig met hun afval moeten gaan lopen slepen. Gezinnen met jonge kinderen kunnen luierafval afgeven bij kinderdagverblijven, peuterspeelzalen en dergelijke. De benodigde afvalzakken zijn alleen verkrijgbaar bij het Duurzaamheidsplein. Het zou goed zijn om deze zakken ook beschikbaar te stellen bij de inzamelingspunten en eventueel bij de supermarkten. Een vergelijkbaar systeem zou ontworpen kunnen worden voor ander incontinentiemateriaal. Als dit niet goed uitgewerkt kan worden dan moet een grotere container tegen vergoeding beschikbaar komen voor gezinnen die dit soort afval kwijt moeten.

3. Vindt u het wenselijk nog dit jaar zo snel mogelijk het nieuwe systeem te introduceren in de vorm van de voorgestelde wenperiode van een half jaar?

Het zou mooi zijn als onze inwoners een wenperiode krijgen. Ook hier is goede communicatie cruciaal, zeker naar de inwoners die de taal minder goed beheersen. Als aan deze voorwaarde voldaan kan worden zou een communicatieperiode in het derde kwartaal gestart kunnen worden en de gewenperiode vervolgens in het vierde kwartaal.

4. Vindt u dat wij moeten vasthouden aan het uitgangspunt dat het afvalstoffentarief kostendekkend moet zijn?

Het afvalstoffentarief moet kostendekkend zijn mits de kwijscheldingsregeling gehandhaafd wordt.

5. Vindt u dat wij een redelijke reserve moeten opbouwen zoals wordt voorgesteld?

De SP is van mening dat er een redelijke reserve moet worden opgebouwd om toekomstige schommelingen in de kosten goed op te kunnen vangen.

6. Vindt u dat de kwijscheldingsregeling op de gebruikelijke wijze ten laste moet blijven komen van het tarief Afvalstoffenheffing maar wel afzonderlijk in de stukken moet worden benoemd?

De kwijscheldingsregeling moet ten laste blijven komen van het tarief Afvalstoffenheffing

Beter Oss:

Beter Oss wil z.s.m. duidelijkheid in dit dossier.

Wij hebben daarom de volgende keuzes gemaakt.

Wij vragen het college de nieuwe werkwijze direct in te voeren. Een overgangsperiode geeft naar onze mening onduidelijkheid. Een gewenningsperiode is wat ons betreft niet nodig. De energie die daar ingestoken moet worden kunnen we beter inzetten op een systeem met diftar. Dat vergt wat meer voorbereidingstijd en meer gewinning.

Beter Oss kiest voor een het scenario 1 optie :3-1-2 met diftar.

De huishoudens zijn met dit scenario het goedkoopste uit en het goed scheiden wordt financieel beloond. Het goed belonen van goed gedrag is voor ons een zeer belangrijk punt.

Aangetoond is dat diftar gemeenten uiteindelijk goedkoper uit zijn dan gemeenten zonder tariefdifferentiatie. Wat ons betreft is dit kosten verhaal één van de belangrijkste argumenten voor onze keus.

Het blijkt dat de doelstellingen met diftar vaak wel gehaald worden .Ook als daar de prikkel van een service verlagende maatregel voor klein restafval wordt ingevoerd. Wat ons betreft kan dit zeker worden meegenomen.

Beter Oss vraagt wel aandacht voor de uitvoering van de nieuwe aanpak.

Die extra aandacht moet er met name zijn voor de bewoners en ondernemers van het centrum. Zaken moeten daar goed geregeld zijn.

(vraag 1)Beter Oss kiest voor scenario 1 optie :3-1-2 met diftar gezien de laage kosten voor de huishoudens en de prikkel die er van uit gaat.

(vraag 2) Wat ons betreft moet maatwerk op aanvraag tegen vergoeding mogelijk zijn.

(vraag3)Het nieuwe systeem moet zo snel mogelijk worden ingevoerd.

(vraag 4)Wat ons betreft moet afvalstoffentarief totaal kostendekkend te zijn. afvalstoffenheffing.

Het idee dat goed gedrag beloond wordt moet in stand houden.

Dit idee werk alleen maar als in beginsel hier zuiver mee wordt om gegaan.

(vraag 5) Ja wij vinden dat een redelijke reserve goed is.

Incidentele kostenverhogingen kunnen daarmee worden opgevangen zonder dat de tarieven

Daardoor stijgen. Het beginsel van goed gedrag wordt beloond kan dan stand houden en wordt dan niet direct voor het gevoel afgestraft.

(vraag 6) De kwijtscheldingsregeling moet in onze beleving niet te laste komen van de afvalstoffenregeling. Dit is flankerend beleid t.b.v. speciale situaties.

Willen we het zuiver houden dat afvalstoffenheffing kostendekkend moet zijn en dat goed gedrag collectief beloond wordt dan moeten we deze ondersteunende maatregel niet afschaffen maar onderbrengen bij ander een ander beleidsonderdeel.

Reactie wethouder:

Algemeen

- Ik dank de fracties voor hun reacties en suggesties op de Opinienota.
- Ik ben blij te kunnen concluderen dat we eensgezind zijn over de noodzaak en urgentie om ons huishoudelijk afvalstelsel fundamenteel anders in te richten. Met als doelstelling enerzijds minder restafval en betere scheiding van afvalstromen en anderzijds het terugdringen van de financiële tekorten met de daarop gebaseerde lastenvertlng naar onze inwoners.
- Wij richten ons daarbij niet alleen op de achterkant van de keten. Circulaire economie, Van Afval naar Grondstof (VANG) en de Ladder van Lansink zijn voor ons leidende beginselen.

Voorkeursscenario's

- Op basis van de uitkomst van de eerdere Opiniecommissie van 19 juni 2019 hebben we de voorkeursscenario's uitgewerkt zoals door de meerderheid van de Commissie was aangegeven.
- Daarbij hebben we ook geschetst wat naar onze verwachting realistische uitkomsten zijn. Daarbij zijn we gevoed door deskundigen die ons hun best practice ervaringen hebben meegegeven.

Diftar : vraag aan de Opiniecommissie

- De vraag die door verschillende fracties wordt opgeworpen is of we niet beter nu al kunnen besluiten een Diftar-systeem te introduceren zonder de tussenstap zoals voorgesteld. In bijgaand memo wordt beschreven waarom dat niet onze voorkeur heeft.
- In het verlengde daarvan wil ik een alternatief ter bespreking voorleggen. Het voorstel in de Opinienota is om Diftar als vervolgstap achter de hand te houden. In plaats daarvan vraag ik de Commissie hoe zij erover denkt om in de nadere uitwerking naar de Adviesnota de variant mee te nemen om daarin de te besluiten dat Diftar op 1 januari 2022 wordt ingevoerd.
- In de tussentijd voeren wij zo spoedig mogelijk het in de Opinienota in hoofdlijn voorgestelde systeem (voorkeursscenario) in. Met als streefdatum 1 juli a.s. voor de wenperiode.
- Deze trapsgewijze nieuwe aanpak van afval draagt bij aan gewinning en draagvlak creëren bij onze inwoners (Eerste trap: wenperiode aan nieuwe inzamelrequentie. Tweede trap: wennen aan kleinere restafvalcontainer. Derde trap: wennen aan Diftar). Dit is ook het advies van het gedragsbureau D&B.
- Inmiddels zijn wij al gestart met nieuwe acties en communicatie om onze inwoners meer inzicht te geven in wat in welke reststroom thuisheert. Dit zullen wij intensiveren.

Suggesties

- De suggesties die zijn gedaan voor de uitvoering, wegen we af in de Adviesnota.
- Dat betreft o.m. die mbt hoogbouw, grote gezinnen, ophaalfrequentie, papiercontainer, ophalen door vrijwilligers, luiers/incontinentiemateriaal en het geven van inzicht in de mate van aanlevering.

Financiële consequenties

- Ik concludeer uit de reacties het volgende dat wij zullen verwerken in ons voorstel :
 - o het afvalstoffentarief moet kostendekkend blijven.
 - o de voorgestelde opbouw van reserves heeft voldoende draagvlak
 - o de verantwoording van de kwijtscheldingsregeling (tlv de Afvalstoffenheffing dan wel tlv het minimabeleid) ligt verdeeld.
- Ter aanvulling daarop zullen wij in het Adviesvoorstel ook de uitgangspunten voor de tarifiering van de Milieustraat opnemen.
- De uiteindelijke verwerking van de staat van kosten en opbrengsten zullen wij naar de dan actuele stand van zaken in de eerstvolgende en komende Programmabegrotingen opnemen. Daarin kunnen wij dan ook rekening houden met de fluctuerende financiële markt- en bedrijfsvoeringsomstandigheden.